

Overweging 33e zondag door het jaar

Thema: Gaven delen

Lezingen: Spreuken 3,10-13.19-20.30-31, Matteüs 25,14-30

19 november 2017

Joost Koopmans

Talentenjacht op de TV. Ik herinner me een programma waarbij ze op zoek waren naar een jongeman die als Zorro de hoofdrol kon spelen in de gelijknamige musical. Uiteindelijk bleven er twee kandidaten over die het tegen elkaar moesten opnemen. Toen de uitslag bekend was, voegde de presentator de nummer 2 toe: 'Wat jammer dat je net gestruikeld bent!'. 'Ik ben helemaal niet gestruikeld, ik heb gegeven wat ik kon' was zijn waardige antwoord.

Programma's die op zoek zijn naar de beste, de mooiste, de meest talentvolle: het zijn er legio.

Maar op deze manier spreekt het Evangelie niet over talenten. Jezus is niet op zoek naar uitblinkers voor zijn koninkrijk. Anders was hij niet begonnen met een stel gewone vissers, maar had hij vermogende mensen geroepen om met hem een begin te maken aan zijn koninkrijk. Hij koos hen niet omdat ze zulke goede vissers waren, maar omdat ze het lef hadden het oude los te laten en zich voor 100% in te zetten voor een betere wereld.

Het woord 'talent' verwijst in Jezus' tijd naar maten en gewichten. Het is ook de grootste geldeenheid die men toen kende. De drie dienaars zijn dus een soort penningmeesters die het geld van hun baas beheren tijdens zijn afwezigheid. In de parabel verwijst het woord 'talent' naar 'het kapitaal' dat God jou heeft toevertrouwd, en dat is: je eigen leven! De derde dienaar wordt er niet uitgegooid omdat hij de eerste plaats in een wedstrijd verloor, maar omdat hij bang was zijn leven in te zetten voor het geluk van de wereld.

Deze parabel vertelt dus dat aan ieder van ons iets is toevertrouwd, ieder naar zijn bekwaamheid. Dat kan van alles zijn: verantwoordelijkheden op het werk, in de kerk, in gezin en gemeenschap: kundigheden op allerlei gebied.

De Heer vraagt ons dat we tijdens zijn afwezigheid aan het werk gaan met datgene wat ons is toevertrouwd. Hij vraagt dat niet alleen aan kansrijke maar ook aan mensen die naamloos, kwetsbaar en weerloos door het leven gaan. Daaruit blijkt dat Hij een groot geloof heeft in mensen. Hij ziet anders dan het jurylid van een talentenjacht. Bij zijn terugkeer wordt je door Hem niet beoordeeld op je knappe uiterlijk of vlotte manieren. Hij kijkt naar wat je inzet is geweest. Een dan kan blijken dat iemand die onder een minder gunstig gesternte is geboren en opgevoed,

meer gewoekerd heeft met zijn talenten dan iemand die van het begin af aan alles mee had. Niet een lange lijst van verdiensten telt, maar of je je nek hebt uitgestoken.

Onze samenleving kan mensen angst aanpraten. "Wie voor een dubbeltje geboren is, wordt nooit een kwartje" en "Wie niet gewonnen heeft, is al een struikelaar". Ook de kerk probeert de mensen nog weleens bang te maken, althans, sommige bedienaren daarvan. Zo hoorde ik ergens dat katholieken die zich laten uitschrijven, een brief kunnen krijgen waarin hun gevraagd wordt of ze wel beseffen dat ze zich met die uitschrijving buiten de genademiddelen van de kerk plaatsen.

Sommige mensen zijn angstig van nature. Ze beschermen zichzelf en stoppen hun talent in de grond omdat ze bang zijn een flater te slaan. Ze zijn de gevangenen van zichzelf.

Bij een bepaalde interpretatie kan het verhaal van Mattheus ook wel angst aanjagen. De dienaar die maar één talent had wordt buitengesloten. Hij noemt zijn heer een hard mens, die oogst waar hij niet gezaaid heeft en binnenhaalt waar hij niet heeft uitgestrooid. Die laatste twee dingen beaamt de heer, maar niet dat hij een hard mens is. Want wat hij aan ieder mens vraagt, is dat je werkt met wat je krijgt en wat je hebt. Dus alles behalve een houding van "Stil maar wacht maar .." en al helemaal niet van angstig wachten op het oordeel.

De eerste Lezing uit het boek der spreuken, prijst onze houding van de sterke vrouw aan. Ze wordt niet opgevoerd als schoonheidsmodel of geprezen om alles wat ze kan, maar om haar bezielde inzet. Ik zie die sterke vrouw in tal van mensen die, door alles heen, gáán voor hun mogelijkheden waarmee ze aan een wereld werken waarin mensen waardig leven mogen.

De lezingen van vandaag zijn daarom zo bemoedigend, omdat ze ons vertrouwen geven in onze eigen mogelijkheden. Ze roepen alle angstige mensen (en wie van ons is dat niet op zijn tijd) op uit hun schuilhoek te komen en te geloven in hun eigen talenten.

Kom op mens, je valt niet samen met je lot, je pech, je verdriet, je fout, die ongunstige test. Er is meer, Je kunt boven je situatie uitgroeien. Je denkt dat een ander alles beter kan? Kijk naar jezelf zoals God naar je kijkt: dit ben jij, en met dat ene talent kun je veel goed doen.

Graaf het op, ga in het licht staan en wees de mens die jij mag zijn! Dan werk je mee aan Gods plan, die alle talenten in elkaar zal weven als een veelkleurig mozaïek.

Zo zal de vlag van zijn koninkrijk alles behalve zwart – wit zijn, maar even veelkleurig als de regenboog!